

บทที่ 1

บทนำ

สภาพและความสำคัญของปัญหา

การเมืองไทย หลังเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตย ทหารนับเป็นสถาบันสำคัญ ที่มีบทบาทในการเมืองในระบอบประชาธิปไตยเป็นอย่างมาก เนื่องจากสภาพความไม่พร้อมทางการเมือง ทางสังคม และทางเศรษฐกิจ ทำให้ทหารสามารถเข้าเป็นข้ออ้างในการเข้ามามีบทบาททางการเมืองปกครองในระบอบประชาธิปไตย ทั้งนี้ เพื่อรักษาและแสวงหาอำนาจให้แก่กลุ่มตนเอง การที่ทหารสามารถเข้ามามีบทบาททางการเมืองนี้ชี้ให้เห็นว่าการปกครองไทยมีการใช้อำนาจเผด็จการเสมอมา ประชาชนไม่มีโอกาสในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นแต่เพียงผู้รับรู้ในการเปลี่ยนแปลง และผลของการเปลี่ยนแปลงเท่านั้น การเข้ามามีบทบาททางการเมืองของทหาร ได้เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นปกติในสายตาของประชาชน ซึ่งการเข้ามามีบทบาททางการเมืองนี้จึงมีลักษณะที่ชัดเจนและไม่เป็นไปตามครรลองของระบอบประชาธิปไตย

จากการศึกษาบทบาทของการจัดตั้งพรรคการเมืองของทหารไทยพบว่าพรรคการเมืองซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยทหารที่สำคัญและมีบทบาททางการเมืองของไทยที่ผ่านมาคือ พรรคเสรีมนั่งคิติลา พรรคสหประชาไทย พรรคชาติสังคม (ชัยวัฒน์ สารสมบัติ, 2528, น.47) ซึ่งการจัดตั้งพรรคการเมืองของทหารนี้เป็นรูปแบบหนึ่งของความพยายามที่จะมีบทบาททางการเมืองอย่างต่อเนื่องและเพื่อคงลักษณะอำนาจเผด็จการทหารเอาไว้ มีการพึ่งพาอำนาจของกองทัพ พรรคการเมืองทหารที่ตั้งขึ้นจะประกอบไปด้วยผู้นำทหารเป็นส่วนใหญ่ที่มาร่วมเป็นกรรมการพรรค และพรรคจะใช้อิทธิพลในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง แต่การจัดตั้งพรรคสามัคคีธรรม เป็นรูปแบบของการเข้ามามีบทบาททางการเมืองของทหารไทย ซึ่งเป็นลักษณะที่เป็นไปตามครรลองของระบอบประชาธิปไตย นับตั้งแต่การปฏิวัติรัฐประหาร ในวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2534 กลุ่มทหารที่เชื่อว่าคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.) ได้มีการผลักดันทางการเมือง โดยมีการจัดตั้งพรรคสามัคคีธรรมเพื่อรักษาและสร้างไว้ซึ่งอำนาจของคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ และเพื่อให้เป็นไปในลักษณะที่ได้พยายาม

ให้อยู่ในครรลองของระบอบประชาธิปไตย คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติได้ผลักดัน และอยู่เบื้องหลังการจัดตั้งพรรคสามัคคีธรรม เพื่อสมัครเข้ารับการเลือกตั้งในวันที่ 22 มีนาคม 2535 โดยการรวบรวมผู้มีประสบการณ์ทางการเมือง เช่น นายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์ อดีตประธานที่ปรึกษาพรรคเอกภาพ และบุคคลอื่น ๆ รวมทั้งสิ้นประมาณ 30 คนเศษ ซึ่ง ส่วนใหญ่มาจากพรรคเอกภาพเดิม และบางส่วนของพรรคชาติไทย ที่นำโดย นายสอาด ปิยวรรณ และอดีต ส.ส.จากพรรคราษฎร, ปวงชนชาวไทย และจากพรรคประชากรไทย โดยการนำของ นายวโรทัย ภิญญาสาสน์ ซึ่งคณะผู้ร่วมก่อตั้งพรรคมีทั้งสิ้น 15 คน ความพยายามดังกล่าวสะท้อนให้เห็นภาพของการระงับรักษาไว้ ซึ่งอำนาจของคณะรักษา ความสงบเรียบร้อยแห่งชาติและได้ก่อให้เกิดผลต่ออำนาจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะผลการเลือกตั้งวันที่ 22 มีนาคม 2535 พรรคสามัคคีธรรมได้รับ ผลการเลือกตั้งมากที่สุดและสามารถเป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาล แต่ต่อมากำหนดำเนินการ ของพรรคสามัคคีธรรมก็ประสบความล้มเหลว จนในที่สุดพรรคสามัคคีธรรมต้องล่มสลายไป ดังนั้นในการศึกษา เรื่องบทบาททางการเมืองของทหารไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีการจัดตั้ง พรรคสามัคคีธรรม (2533-2535) ในครั้งนี้จึงมุ่งศึกษาถึงสภาพความเป็นไปในการเข้ามา มีบทบาททางการเมืองของทหารไทยอีกรูปแบบหนึ่ง โดยมาศึกษาถึงรายละเอียดของความ เป็นไปของการจัดตั้งพรรคสามัคคีธรรม นับตั้งแต่การยื่นเรื่องขอจดทะเบียนการจัดตั้งพรรค การเมืองที่กระทรวงมหาดไทย จนถึงขบวนการต่าง ๆ ในการจัดตั้ง รวมทั้งสาเหตุของ ความล้มเหลวของพรรคสามัคคีธรรม ทั้งนี้ จะสะท้อนให้เห็นถึงบทบาททางการเมืองของ ทหารไทยในช่วงระยะเวลาดังกล่าวว่า มีผลกระทบกับการเมือง การปกครองของไทย ในขณะนั้นอย่างไร การศึกษาครั้งนี้ จึงเป็นการศึกษารูปแบบหนึ่งของการเข้ามา มีบทบาท ทางการเมืองของทหารไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีการจัดตั้งพรรคสามัคคีธรรม (2533-2535) ซึ่งเป็นที่น่าสนใจศึกษาว่า การใช้สถานภาพของทหารในการเข้ามา มีบทบาททางการเมือง ในลักษณะที่เป็นไปตามครรลองประชาธิปไตย จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง อย่างไร และเพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันแก้ไขการเข้ามา มีบทบาททางการเมืองของ ทหารไทยในลักษณะที่ไม่เป็นไปตามระบอบประชาธิปไตยในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการเข้ามามีบทบาททางการเมืองของทหารไทย ศึกษาเฉพาะกรณีการจัดตั้งพรรคสามัคคีธรรม (2533-2535) โดยเฉพาะสาเหตุในการตั้งพรรคการเมืองของคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.)
2. เพื่อศึกษาวิธีการรักษาและธำรงไว้ซึ่งอำนาจทางการเมืองของทหารไทย
3. เพื่อศึกษาความเป็นมาของการจัดตั้ง การดำเนินการและการสิ้นสุดของพรรคสามัคคีธรรม
4. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการป้องกันแก้ไขการเข้ามามีบทบาททางการเมืองของทหารไทย โดยเฉพาะทหารที่มีบทบาทในการจัดตั้งพรรคสามัคคีธรรม

สมมติฐานในการศึกษา

1. การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนภายในประเทศ เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การเข้ามามีบทบาททางการเมืองของทหารไทย จำเป็นต้องตั้งพรรคการเมืองเพื่อรักษาความชอบธรรมของอำนาจตามครรลองประชาธิปไตย
2. การขาดความชอบธรรมทางการเมืองของทหารและวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ความพยายาม ของคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติที่ต้องการรักษาและธำรงไว้ซึ่งอำนาจทางการเมือง โดยการจัดตั้งพรรคสามัคคีธรรมต้องประสบความล้มเหลว

ทฤษฎีและแนวความคิดที่เกี่ยวข้อง

การศึกษา เรื่อง บทบาททางการเมืองของทหารไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีการจัดตั้งพรรคสามัคคีธรรม (2533-2535) ครั้งนี้ มีทฤษฎีและแนวความคิดจำนวนไม่น้อยที่อธิบายเกี่ยวกับการเข้ามามีบทบาททางการเมืองของทหาร แต่เนื่องจากการเข้ามามีบทบาททางการเมืองของทหารเป็นเรื่องซับซ้อนและมักเกิดขึ้นในสถานการณ์ที่การเมืองผันผวนมากจนยากที่จะสรุปทฤษฎีหรือแนวความคิดแบบใดแบบหนึ่งมาอธิบาย

การเข้ามามีบทบาททางการเมืองของทหารได้อย่างสมบูรณ์ ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงได้กำหนด ทฤษฎีและแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาบทบาททางการเมืองของทหารไทย ดังนี้

1. แนวความคิดเกี่ยวกับพรรคการเมือง กล่าวถึง ความสำคัญของพรรคการเมือง และความหมายของพรรคการเมือง
2. แนวความคิดเกี่ยวกับการเข้ามามีบทบาททางการเมืองของทหาร กล่าวถึง สาเหตุการเข้ามามีบทบาททางการเมืองของทหารว่าเกิดจาก 2 กลุ่มใหญ่ คือความอ่อนแอ ในโครงสร้างสังคม และความเข้มแข็งขององค์กรทหาร
3. แนวความคิดเกี่ยวกับการเข้ามามีบทบาททางการเมืองของทหารในประเทศ กำลังพัฒนา กล่าวถึงประเทศกำลังพัฒนาโดยทั่วไป มักจะประสบปัญหาทางการเมืองที่สำคัญ สองประการ คือ ปัญหาเกี่ยวกับการสร้างชาติให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และปัญหาเกี่ยวกับการสร้างเสถียรภาพของรัฐบาลให้มั่นคง ซึ่งมักจะพบว่าปัญหาประการหลังเป็นปัญหาสำคัญ และเกิดขึ้นอยู่เสมอกับประเทศกำลังพัฒนา
4. สถานการณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการเข้ามามีบทบาททางการเมืองของทหารกล่าว ถึงสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างสังคมและระบบการเมืองกับลักษณะขององค์กร และอุดม การณ์ของกลุ่มทหาร ที่มีส่วนทำให้กลุ่มทหารเข้ามามีบทบาททางการเมือง
5. ปัจจัยที่ทำให้ทหารเข้ามามีบทบาททางการเมือง กล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้ทหาร เข้ามามีบทบาททางการเมืองในประเทศกำลังพัฒนา สามารถแบ่งได้ 2 ปัจจัย คือ ปัจจัย และสิ่งแวดล้อมภายในกองทัพ กับปัจจัยและสิ่งแวดล้อมภายนอกกองทัพ
6. ลักษณะของการเข้ามามีบทบาททางการเมืองของทหาร ในประเทศกำลังพัฒนา กล่าวถึงลักษณะของการเข้ามามีบทบาททางการเมือง ของทหารในประเทศกำลังพัฒนา สามารถจำแนกได้ 3 ลักษณะ คือการเข้ามามีบทบาททางการเมืองโดยใช้อิทธิพลต่อรัฐบาล พลเรือน และการเข้ามามีบทบาททางการเมืองในลักษณะการใช้กำลังอาวุธเข้ายึดอำนาจ การปกครองจากรัฐบาลเดิม
7. ประเภทของทหารที่เข้ามามีบทบาททางการเมือง กล่าวถึง ประเภทของ ทหารที่เข้ามามีบทบาททางการเมือง สามารถแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ ทหารที่มีบทบาท เป็นผู้ไกล่เกลี่ย (moderators) ทหารที่มีบทบาทเป็นผู้พิทักษ์ (guardians) และทหาร

ที่มีบทบาทเป็นผู้ปกครอง (rulers)

8. สาเหตุที่ทำให้ทหารจัดตั้งพรรคการเมือง กล่าวถึงสาเหตุที่สำคัญหลายประการที่ทำให้ทหารจำเป็นต้องจัดตั้งพรรคการเมือง เพื่อลงแข่งขันในการเลือกตั้งแต่ละครั้ง ทั้งนี้มีเงื่อนไขสำคัญประการหนึ่งกลายเป็นสาเหตุให้ทหารต้องดำเนินการจัดตั้งพรรคการเมือง ก็คือ การมีรัฐธรรมนูญและการเลือกตั้งตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ซึ่งมีผลทำให้ทหารมีข้อจำกัดในการใช้อำนาจและอิทธิพลทางการเมือง

9. ปัจจัยที่ทำให้ทหารสามารถจัดตั้งพรรคการเมืองได้ กล่าวถึง ปัจจัยที่มีส่วนเกื้อหนุนให้ทหารจัดตั้งพรรคการเมือง ประกอบด้วย ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ปัจจัยทางด้านกฎหมาย ปัจจัยภายในกลุ่มทหารเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยด้านประชาชนการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ทหารจำเป็นต้องจัดตั้งพรรคการเมือง

10. สาเหตุที่ทำให้ทหารเข้ามามีบทบาททางการเมืองที่ผ่านมา กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้ทหารเข้ามามีบทบาททางการเมือง จะพบว่า ทุกครั้งที่ทหารเข้ามามีบทบาททางการเมืองจะแสดงว่าเพื่อแก้ไขภาวะเสื่อมโทรมทางประเทศ เพื่อรักษาความมั่นคงปลอดภัยของบูรณภาพของชาติเพื่อปรับปรุงประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า แก้ไขปัญหาคอร์รัปชัน และความไร้ประสิทธิภาพในการบริหารงานของรัฐบาลพลเรือน นอกจากนี้จากการศึกษาของนักวิชาการพบว่า ในการเข้ามามีบทบาททางการเมือง มักจะมีประเด็นที่ชี้ให้เห็นถึงความขัดแย้งระหว่างกลุ่มผู้นำพลเรือน และทหารเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ทหารมีบทบาททางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับเรื่องผลประโยชน์ส่วนรวมของกลุ่ม (สุจิต บุญงการ, 2533. น. 242)

11. การรัฐประหาร เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2534 กล่าวถึงเหตุการณ์รัฐประหารเดือนกุมภาพันธ์ 2534 ที่เกิดขึ้นโดยกลุ่มทหารที่อ้างชื่อว่า คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.) ซึ่งมีส่วนสำคัญในการผลักดันให้เกิดการจัดตั้งพรรคสามัคคีธรรมเพื่อรักษาและธำรงไว้ซึ่งอำนาจของทหารกลุ่มนี้

12. ความชอบธรรมของการเข้ามามีบทบาททางการเมือง ของทหารในสังคม กล่าวถึง ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความอ่อนแอของระบบการเมืองต่อการเข้ายึดอำนาจของทหารประกอบด้วย การบังคับและความชอบธรรมเมื่อระบบสังคมหรือระบอบการปกครองไม่สามารถแสดงสมรรถนะให้เป็นที่ปรากฏ และยอมรับในหมู่ประชาชนว่ามีประโยชน์และ

สามารถอาศัยสถาบันหลักของระบบแก้ไขข้อหาได้ วิกฤติการณ์ทางด้านความชอบธรรมจะเกิดขึ้น และองค์กรที่มีประสิทธิภาพในการใช้กำลังก็มักมาจากกลุ่มทหารที่ถืออาวุธมีศักยภาพ ในการทำลายความชอบธรรมของระบบมากที่สุด

13. อุดมการณ์ทางการเมืองของทหารไทย กล่าวถึงอุดมการณ์ทางการเมืองของทหารไทยที่มีส่วนทำให้ทหารไทยเข้ามามีบทบาททางการเมือง สามารถแบ่งเป็น 4 ประการ คือ ทหารไทยมีความรู้สึกชาตินิยม ทหารไทยถือตนว่ามีบทบาททางการเมืองเท่ากับพลเรือนทหารยังเข้าใจ และเน้นอุดมการณ์การเมืองของประเทศว่าจะขาดทหารมิได้ และทหารปฏิเสธระบบการปกครองประชาธิปไตยสมบูรณ์แบบ

14. ทหารกับการพัฒนาการเมืองไทย กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างทหารกับการพัฒนาการเมืองไทยตั้งแต่ทหารเข้ามามีบทบาทร่วมกับพลเรือน ในการเปลี่ยนแปลงการปกครอง เมื่อ พ.ศ. 2475 จนถึงปัจจุบัน

15. ผลกระทบของการเข้ามามีบทบาททางการเมืองของทหารไทย กล่าวถึงการเข้ามามีบทบาททางการเมืองของทหารไทยที่เกิดขึ้นบ่อยครั้ง มีผลทำให้ระบบการเมืองขาดความมั่นคงและความต่อเนื่องและเป็นผลให้เกิดวิกฤติการปกครอง ซึ่งได้แก่รัฐธรรมนูญขาดความศักดิ์สิทธิ์ ที่สำคัญคือการเข้ามามีบทบาททางการเมืองด้วยการปฏิบัติรัฐประหารหลายครั้ง เป็นการหยุดยั้งความเจริญเติบโตของระบอบประชาธิปไตย

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษา เรื่อง บทบาททางการเมืองของทหารไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีการจัดตั้งพรรคสามัคคีธรรม (2533-2535) มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพราะการศึกษาครั้งนี้กำหนดขอบเขตการศึกษาโดยการศึกษาความเป็นไปในการจัดตั้งพรรคสามัคคีธรรม ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2533-2535 และศึกษาบทบาทของกลุ่มทหาร ที่ใช้ชื่อว่าคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.) มีทหารกลุ่มใด รุ่นใด เป็นผู้อยู่เบื้องหลังการดำเนินการเพื่อรักษาและสร้างไว้ซึ่งอำนาจทางการเมือง โดยศึกษาจากเอกสาร วารสาร และหนังสือพิมพ์ในช่วงเวลาดังกล่าว รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเข้ามามีบทบาททางการเมืองของทหารไทยในอดีตที่ผ่านมา และผู้ศึกษาจะได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดตั้งพรรคสามัคคีธรรม แล้วนำข้อมูล

ต่าง ๆ ที่ได้รับมาประมวลและรวบรวมเพื่อสรุปเป็นผลการศึกษาต่อไป

อย่างไรก็ตาม การศึกษาครั้งนี้มีข้อจำกัดด้านข้อมูลบางประการที่ผู้ศึกษาไม่สามารถรวบรวมได้แต่ทั้งนี้ผู้ศึกษาจะได้เสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษา เรื่องบทบาททางการเมืองของทหารไทยแก่ผู้สนใจศึกษาต่อไป

วิธีการดำเนินการศึกษา

การศึกษา เรื่อง บทบาททางการเมืองของทหารไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีการจัดตั้งพรรคสามัคคีธรรม (2533 - 2535) ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาในลักษณะพรรณาวิเคราะห์ (descriptive and analytical method) โดยศึกษาข้อมูลเชิงเอกสาร (documentary research) จากหนังสือ บทความ วารสาร และหนังสือพิมพ์ในช่วงระยะเวลาดังกล่าว รวมถึงเอกสารวิจัยที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ผู้ศึกษาได้ทำการสัมภาษณ์ (interview) บุคคลผู้เกี่ยวข้องในการจัดตั้งพรรคสามัคคีธรรม แล้วนำข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับมาประมวลวิเคราะห์ เพื่อสรุปเป็นผลการศึกษาต่อไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบการเข้ามามีบทบาททางการเมืองของทหารไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีการจัดตั้งพรรคสามัคคีธรรม (2533 - 2535) โดยเฉพาะสาเหตุในการจัดตั้งพรรคการเมืองของคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.)
2. ทำให้ทราบวิธีการรักษาและดำรงไว้ซึ่งอำนาจทางการเมืองของทหารไทย
3. ทำให้ทราบความเป็นมาของการจัดตั้ง การดำเนินการ และการสิ้นสุดของพรรคสามัคคีธรรม
4. ทำให้เป็นแนวทางในการป้องกันแก้ไขการเข้ามามีบทบาททางการเมืองของทหารไทย โดยเฉพาะทหารที่มีบทบาทในการจัดตั้งพรรคสามัคคีธรรม

การนำเสนอ

1. บทที่ 1 บทนำ จะกล่าวถึงสภาพและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ในการศึกษา สมมติฐานในการศึกษา ขอบเขตการศึกษา วิธีการดำเนินการศึกษาประโยชน์ที่

คาดว่าจะได้รับ การนำเสนอ และนิยามศัพท์

2. บทที่ 2 ทฤษฎีแนวความคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะกล่าวถึงทฤษฎี และแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับทหารและการเข้ามามีบทบาททางการเมือง และงานวิจัยต่าง ๆ ที่ผ่านมา

3. บทที่ 3 พรรคสามัคคีธรรม จะกล่าวถึง ความเป็นมาในการจัดตั้งพรรคสามัคคีธรรม การวิเคราะห์การเข้ามามีบทบาททางการเมืองของทหารไทยที่มีผลในทางการเมืองในขณะนั้น โดยจะวิเคราะห์พื้นฐานของทฤษฎีและแนวความคิดที่ผู้ศึกษาได้นำมาทำการศึกษา

4. บทที่ 4 สรุปและเสนอแนะ จะกล่าวถึงผลการศึกษาศึกษาการเข้ามามีบทบาททางการเมืองของทหารไทย ในช่วงเวลาดังกล่าว จากนั้นจึงวิเคราะห์แล้วนำเสนอแนวทางการพัฒนาประชาธิปไตย เพื่อพัฒนาประชาธิปไตยต่อไป

นิยามศัพท์

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้กำหนดนิยามศัพท์ ดังนี้

1. บทบาททางการเมือง (role in politics) หมายถึง การเข้ามามีบทบาทหรืออำนาจการตัดสินใจทางการเมือง

2. ทหารไทย (Thai military) หมายถึง ข้าราชการทหารที่มีการจัดองค์-การ การจัดลำดับชั้นการบังคับบัญชาเหนียวแน่น มีระเบียบวินัย มีความเป็นวิชาชีพมีความเป็นหนึ่งอันเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มทหารที่ใช้ชื่อว่าคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.) ซึ่งมีบทบาทในการจัดตั้งพรรคสามัคคีธรรม

3. พรรคสามัคคีธรรม (Samackeetham Party) หมายถึง พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นหลังการปฏิวัติรัฐประหาร วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2534 โดยกลุ่มทหารที่ใช้ชื่อว่าคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ในลักษณะ เป็นไปตามครรลองของระบอบประชาธิปไตย